

**Sprawozdanie merytoryczne
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej
„Ośrodka Edukacji Ekologicznej” w Szymbarku,
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego do umowy
nr WFOŚ/D/723/22/2013 w okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.**

Wszyscy uczestnicy oferty edukacyjnej Zielonej Szkoły w Schodnie byli informowani o dofinansowaniu zadań Szkoły przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

1. Działalność edukacyjna OEE

Na działalność OEE w Szymbarku składają się dwie główne formy edukacji ekologicznej. Pierwszą i główną formą jest edukacja grup uczestniczących w kilkudniowych turnusach podczas, których uczestnicy biorą udział w warsztatach z różnych dziedzin nauk przyrodniczych. Drugą formą działalności ośrodka jest organizacja i współorganizacja warsztatów jednodniowych w formie festynów, pikników i wycieczek proekologicznych, a także organizowanie warsztatów i szkoleń dla dorosłych. W 2013 roku z oferty skorzystało łącznie **4148 uczestników (167 grup)**.

Tab. 1 Zestawienie liczby dzieci, z podziałem na grupy wiekowe biorące udział w warsztatach w OEE w Szymbarku.

Szkoły/czas trwania	Warsztaty pięciodniowe i więcej [os.]	Warsztaty dwu- i trzydniowe [os.]	Warsztaty i szkolenia jednodniowe [os.]	Ogółem
Szkoły podstawowe	299 (10 grup)	977 (36 grup)	2508 (107 grup)	
Gimnazja	61 (2 grupy)	81 (4 grupy)		
Szkoły średnie	30 (1 grupa)	23 (1 grupa)	47 (2 grupy)	
Razem	390 (13 grup)	1081 (41 grup)	2555 (109 grup)	4026 (163 grupy)

Tab. 2 Warsztaty i szkolenia dla osób dorosłych w OEE w Szymbarku.

Grupa	Warsztaty GIS	Warsztaty herpetologiczne	Grupa międzynarodowa ze stowarzyszenia "Wspólnota Polska"	Grupa osób niepełnosprawnych WTZ "Diament"
Liczba uczestników	16	27	24	55

Podstawą efektywności prowadzonych działań jest szeroka oferta warsztatowa z edukacji ekologicznej. Duża różnorodność prowadzonych warsztatów możliwa jest dzięki instruktorom prowadzącym zajęcia w OEE w Szymbarku. Osoby prowadzące zajęcia to często absolwenci szkół i studiów związanych z biologią i ochroną środowiska oraz pasjonaci, którzy dzięki własnym zainteresowaniom stali się specjalistami w dziedzinach związanych z ekologią i ochroną przyrody.

W ramach działalności edukacyjnej 26 instruktorów przeprowadziło **212 odpłatnych warsztatów**.

Tab. 3 Zestawienie instruktorów prowadzących warsztaty oraz tematyka i liczba przeprowadzonych warsztatów w OEE w Szymbarku.

L.P.	Prowadzący		Tematyka warsztatów	Ilość warsztatów
1.	Mgr Agnieszka Przesmycka	Chiropterolog, członek PTOP „Salamandra”	„Już lubimy nietoperze”	7
2.	Mgr Ilona Kozłowska	Biolog, nauczyciel biologii i chemii	„Ekologia w praktyce. Co to jest recykling? Jak wyprodukować papier czerpany?”	17
3.	Mgr Adam Michalak	Zootechnik, członek OTOP, przewodnik turystyczny	„Wiosna w lesie i na łące”; „Ekobieg”	30
4.	Dr Małgorzata Łukaszewicz - Gniotyńska	Hydrobiolog, nauczyciel biologii	„Co się kryje w kropli wody”	14
5.	Mgr Artur Sikorski	Kartograf	„Kartografia, czyli jak czytać mapy i nie zgubić się w terenie?”; „Wiosna w lesie i na łące”	35

6.	Mgr Piotr Kowalewski	Geolog, biolog, przewodnik turystyczny	„Graj w zielone”; „Wiosna w lesie i na łące”	15
7.	Dr inż. Sławomir Zieliński	Entomolog, leśnik, członek Klubu Przyrodników	„Ziemia planetą owadów”; „Przyroda Zimą”	8
8.	Mgr Władysława Lorbiecka	Biolog, nauczyciel	„Gleba i jej zagrożenia wynikające z wydobycia surowców”	3
9.	Mgr Leszek Damps	Biolog, ornitolog	„Wędrowki zwierząt”	3
10.	Dr Aneta Zapart	Biolog, chiropterolog, nauczyciel akademicki	„Nietoperze są wśród nas”	1
11.	Mgr Anna Peichert	Geograf, nauczyciel, członek klubu ekologicznego	„Różnorodność biologiczna okolic Szymbarka”	15
12.	Nina Jakubek	Biolog, florysta	„Wiosna w lesie i na łące”; „Znaczenie roślin w przyrodzie”	7
13.	Mgr inż. Piotr Nagórski	Ornitolog, członek „GBPW Kuling”	„Wiosna w lesie i na łące”; „Ptaki łąk i pól”	4
14.	Zuzanna Pestka	Biolog, ornitolog	„Wiosna w lesie i na łące”; „Ptaki lęgowe KPK”	5
15.	Konrad Bidziński	Biolog, chiropterolog, członek PTOP „Salamandra”	„Wiosna w lesie i na łące”	1
16.	Mateusz Puchalski	Biolog	„Wiosna w lesie i na łące”	1
17.	Klaudia Kujawska	Biolog	„Wiosna w lesie i na łące”	1
18.	Artur Eichmann	Biolog, florysta	„Wiosna w lesie i na łące”; „Młody obserwator przyrody w bogatym świecie roślin”	12
19.	Mgr Jarosława Trapkowska	Nauczyciel, członek LOP	„Wiosna w lesie i na łące”	1
20.	Mgr Edmund Ulenberg	Opiekun stacji limnologicznej w Borucinie	„Ogródek Meteorologiczny”	8

21.	Dr Elżbieta Sontag	Entomolog, nauczyciel akademicki	„Różnorodność świata owadów”	5
22.	Katarzyna Mystkowska	Botanik	„Wiosna w lesie i na łące”	1
23.	Mgr Inż. Tomasz Kuśnierz	Leśnik, entomolog	„Co się dzieje zimą w lesie?”	4
24.	Teresa Preis	Ekolog, prezes LOP powiatu kościerskiego, starszy instruktor w Centrum Kultury Kaszubskiej „Strzelnica”	„Samodzielny recykling-papier czerpany”	4
25.	Mgr Tomasz Narczyński	Herpetolog	„Płazy i gady występujące na terenie KPK”	5
26.	Mgr Małgorzata Piotrowicz	Entomolog	„Ludzie w owadzim świecie”	5
SUMA				212

Pozostałe warsztaty przeprowadzili pracownicy OEE w Szymbarku:

- Tematyczne warsztaty z edukacji ekologicznej ze szczególnym naciskiem na aspekt ochrony przyrody w Kaszubskim Parku Krajobrazowym;

➤ **Formy działalności edukacyjnej**

• **Kilkudniowe warsztaty z edukacji ekologicznej**

W trakcie trwania roku szkolnego z turnusów korzystały grupy szkolne z terenu województwa pomorskiego. Każdego dnia grupy brały udział w dwóch warsztatach, które w miarę możliwości odbywały się głównie w terenie. Zajęcia miały formę wycieczek, zabaw, gier i obserwacji, które umożliwiały poznanie działania otaczającego nas ekosystemu, poznanie funkcji poszczególnych elementów, ich wpływu na środowisko i siebie nawzajem oraz poznanie zagrożeń i sposobów ochrony środowiska.

W okresie ferii zimowych i wakacji gościliśmy po raz kolejny grupę z Domu Dziecka, z Kartuz i dzieci ze Świetlicy Środowiskowej OAZA w Tczewie. Pobyt ich obok wymiaru edukacyjnego pełnił funkcję rekreacyjną, terapeutyczną i sportową.

Z kilkudniowej formy skorzystało **1471 uczestników (54 grupy)**.

• **Warsztaty jednodniowe**

Prelekcje, warsztaty i festyny skierowane głównie do okolicznych szkół związane są z konkretnymi wydarzeniami bądź datami jak np. Pierwszy dzień wiosny, Dzień ziemi, czy

Dzień dziecka. Pozwalają one dotrzeć do dużej liczby odbiorców i zwrócić uwagę na konkretny problem jak np. odpady, czy budząca się do życia przyroda.

Z warsztatów tych skorzystało **2555 uczestników** (109 grup).

• Warsztaty i szkolenia dla dorosłych

Warsztaty GIS miały na celu pogłębienie wiedzy z zakresu tworzenia jednolitego systemu zarządzania informacjami geograficznymi. Obejmowały głównie wybrane analizy przestrzenne, podłączanie i pracę z zewnętrznymi źródłami danych, standardy danych przestrzennych dotyczących obszarów chronionych oraz wizualizację wyników pracy. Wzięło w nich udział **16 uczestników**.

Warsztaty herpetologiczne podczas, których uczestnicy mieli okazję dowiedzieć się jak rozpoznawać płazy i gady, jak chronić te niezwykle istotne dla bioróżnorodności naszej przyrody organizmy oraz o czyhających na nie zagrożeniach. Wzięło w nich udział **27 uczestników**.

Grupa międzynarodowa ze stowarzyszenia "Wspólnota Polska". W dniach 2-8 lipca gościliśmy w OEE w Szymbarku grupę naszych rodaków zza wschodniej granicy, ze Stowarzyszenia "Wspólnota Polska". Grupa złożona z przedstawicieli Litwy, Łotwy, Ukrainy, Kazachstanu i Rosji brała udział w studyjnym wyjeździe pn. "Dobre praktyki zarządzania środowiskiem na przykładzie województwa pomorskiego". Grupa liczyła **24 uczestników**.

Grupa osób niepełnosprawnych WTZ "Diament" (**55 uczestników**). W dniach 12.08.-16.08.2013 r. gościliśmy w OEE w Szymbarku grupę osób niepełnosprawnych z Warsztatów Terapii Zajęciowej „Diament” prowadzonych przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Słupsku. Podczas pobytu w OEE podopieczni stowarzyszenia mieli okazję, w ramach warsztatów z edukacji ekologicznej, nauczyć się czytania map, poznać różnorodność świata owadów czy też dowiedzieć się, co się kryje w kropli wody.

✓ I Dzień Wiosny w Centrum Kultury Kaszubskiej "Strzelnica"

W Centrum Kultury Kaszubskiej "Strzelnica" odbyły się Warsztaty edukacyjno-ekologiczne "Powitanie wiosny-jak przyroda budzi się do życia". W warsztatach pomimo iście zimowej aury wzięło udział około 500 osób. Atrakcyjność imprezy organizowanej cyklicznie w CKK "Strzelnica" przez P. Teresę Preis jest na tyle duża, iż potrafi skutecznie odciągnąć uczniów od innej wiosennej tradycji- dnia wagarowicza.

W tym roku również organizatorzy zadbali o to, aby uczestnikom nie zabrakło atrakcji. Uczniowie mieli okazję przeprowadzić badanie wody, poznać właściwości skał i minerałów, nauczyć się rozpoznawania tropów zwierząt i poznać najpopularniejsze gatunki ptaków. Oczywiście nie mogło zabraknąć również warsztatów regionalnych: wyrabiania masła, lepienia z gliny, malowania na szkle, produkcji papieru czerpanego, itp. Punktem kulminacyjnym było oczywiście symboliczne spalenie marzanny, co w tym roku w obliczu przedłużającej się zimy nabrało szczególnego znaczenia. Zwieńczeniem imprezy było ognisko z pieczeniem kiełbasek.

Oprócz Zarządu Powiatowego Ligi Ochrony Przyrody i Centrum Kultury Kaszubskiej w Kościerzynie w organizację imprezy zaangażował się Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Szymbarku, Kaszubski Park Krajobrazowy oraz Nadleśnictwo Kościerzyna.

✓ **Dzień Ziemi w ZKiW w Klukowej Hucie**

W ZKiW w Klukowej Hucie odbyły się prelekcje związane z obchodami Dnia Ziemi. Pracownicy OEE w Szymbarku przedstawili 300 uczniom ze SP i Gimnazjum prezentacje multimedialne nt właściwego postępowania z elektroodpadami. Celem przeprowadzonych prezentacji było uzmysłowienie uczniom, iż zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny to odpad niebezpieczny i jako taki nie może być wyrzucany z innymi odpadami do śmietnika. Młodzież została również poinformowana o metodach właściwego postępowania ze ZSEE, które przyczyniają się do ochrony środowiska, troski o zdrowie człowieka oraz oszczędności surowców naturalnych na produkcję nowych urządzeń. Po prezentacjach rozstrzygnięte zostały konkursy współorganizowane przez KPK i OEE w Szymbarku, związane ze zbiórką baterii i elektroodpadów, jak również podsumowany został konkurs na dokarmianie ptaków podczas zimy. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe dofinansowane przez WFOŚiGW w Gdańsku.

✓ **Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze**

Po raz kolejny pracownicy OEE w Szymbarku wraz z pracownikami Kaszubskiego Parku zorganizowali Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze, które w tym roku zbiegły się z obchodami Dnia Ziemi. Upłynęły one pod znakiem wiosny w świetle płazów i budzących się do życia łąk i lasów. Do Ośrodka zjechało ponad 350 uczestników z 9 szkół powiatu Kartuskiego. Ku naszemu pozytywnemu zaskoczeniu z dużym odzewem spotkał się konkurs na płazie przebranie, który przy ogromnej konkurencji wygrała Eliza Jankowska z ZKiW w Somoninie. Główną atrakcją podobnie jak w latach poprzednich były terenowe warsztaty z instruktorami z różnych dziedzin takich jak ekologia, botanika, ornitologia i geologia. Uczestnicy mogli dowiedzieć się między innymi, „Jak rozpoznać płaza”, „Po co wiosną śpiewają ptaki” oraz „Jak powstał krajobraz Wzgórz Szymbarskich”.

Po terenowych warsztatach odbyła się loteria z nagrodami, w której wzięły udział dzieci, które wykazały się największą uwagą i zaangażowaniem w zajęciach terenowych. Niemalże zainteresowanie zarówno wśród nauczycieli jak i uczniów wzbudził test z wiedzy przyrodniczej, którego uczestnikami byli sami nauczyciele, a zwyciężczynią okazała się Pani Iwona Niklas. Dodatkowo reprezentacja każdej ze szkół wzięła udział w „Sztafecie wiosennej”, w której uczestnicy najpierw musieli wykazać się sprawnością fizyczną, potem zaś odpowiedzieć na kilka pytań przyrodniczych. Najlepsza okazała się reprezentacja Szkoły w Klukowej Hucie.

Podczas warsztatów rozstrzygnięty został powiatowy konkurs na rzeźbę/figurkę płaza występującego w KPK, który bezkonkurencyjnie wygrała Paulina Wolska z Kamienicy Szlacheckiej.

Zwycięzcy wszystkich konkursów zostali nagrodzeni książkami o tematyce przyrodniczej. Nie zabrakło również tradycyjnego ogniska i ciepłej herbaty. Dodatkowo nagrody książkowe otrzymało czterech uczniów ze szkoły w Baninie, którzy z własnej woli, czekając na powrót do szkoły zbierały śmieci z terenu otaczającego ośrodek, świetnie wpisując się tym samym w obchody światowego dnia ziemi.

Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze odbyły się przy współpracy Nadleśnictwa Kartuzy oraz dzięki finansowemu wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

✓ **Dzień Ziemi w Kamienicy Szlacheckiej**

W ramach obchodów Dnia Ziemi pracownicy OEE w Szymbarku I KPK zostali poproszeni o pomoc w organizacji Warsztatów plenerowych dla klas I-VI szkoły podstawowej w Kamienicy Szlacheckiej. Zajęcia odbyły się w Kamienicy Szlacheckiej. Każdy z instruktorów został przydzielony do jednej z klas, z którą przeprowadził terenowe warsztaty z edukacji przyrodniczej, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwego wpływu elektroodpadów na środowisko naturalne. Zaangażowanie i udział w zajęciach najlepiej pokazuje, że tego typu warsztaty jak i edukacja ekologiczna od najmłodszych lat dają najlepsze rezultaty. W obchodach Dnia Ziemi wzięło udział 210 uczniów.

✓ **Dzień Ziemi w Gimnazjum w Somoninie**

W związku z obchodami Dnia Ziemi pracownicy OEE w Szymbarku –Mateusz Drężek i Marcin Węsiora przeprowadzili w Gimnazjum w Somoninie prelekcję nt elektroodpadów. Około 50 gimnazjalistów miało okazję dowiedzieć się jakie przepisy regulują kwestie związane z elektro-odpadami, jakie są zasady postępowania ze ZSEE, oraz dlaczego jest to tak istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka. Pytania zadawane przez uczniów podczas prezentacji dobitnie dowodzą, iż istnieje potrzeba rzetelnej informacji w tematach związanych z gospodarką odpadami, co w przyszłości może przynieść wymierne efekty chociażby w postaci ograniczenia zjawiska zaśmiecania lasów.

✓ **Przyrodniczy Dzień Dziecka w Klukowej Hucie**

Z okazji dnia dziecka OEE w Szymbarku przeprowadzili warsztaty przyrodnicze dla najmłodszych uczniów ZKiW w Klukowej Hucie. W warsztatach przeprowadzonych przez pracowników i instruktorów OEE wzięło udział około 100 uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Mali uczestnicy warsztatów mieli okazję m.in. dowiedzieć się dlaczego szpaki i kawki są pożyteczne, czy tylko sroka lubi błyszczące przedmioty, jak daleko potrafi skoczyć zając, zabawić się w tropicieli zwierząt, dowiedzieć się kto i po co zapyla kwiaty oraz co się kryje w poszczególnych warstwach lasu. Niezwykle budujące było zainteresowanie z jakim dzieci podchodziły do omawianych tematów i uśmiech, który podczas warsztatów gościł na twarzach małych obserwatorów przyrody. Warsztaty odbyły się dzięki finansowemu wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

✓ **III Majówka entomologiczna**

OEE w Szymbarku zorganizował już trzecią z kolei majówkę entomologiczną dla najmłodszych. Zajęcia były prowadzone przez Panią entomolog- dr Elżbietę Sontag z Uniwersytetu Gdańskiego. W tym roku uczestniczyło w niej ponad siedemdziesięcioro dzieci z oddziałów przedszkolnych Zespołu Kształcenia i Wychowania w Szymbarku. Podczas części terenowej zajęć dzieci miały okazję, przy wykorzystaniu siatek entomologicznych, łapać okazy owadów występujące na pobliskiej łące. Okazało się to sprawiać wszystkim niemalą frajdę, tym bardziej, że dzieci okazywały się nadzwyczaj skutecznymi "poławiaczami". Przy okazji dobrej zabawy płynącej z samego faktu poławiania owadów, dzieci miały również okazję zdobyć garść ciekawostek entomologicznych, np. dowiedziały się dlaczego trzmieła nie powinno nazywać się bakiem. Uzupełnieniem części terenowej była prezentacja traktująca m.in. o gatunkach owadów występujących na terenie KPK. Po części terenowej dzieciaki wzięły udział w konkursie układania puzzli z wizerunkami owadów, w którym główną nagrodą były...puzzle. Pozostali uczestnicy otrzymali nagrody w postaci kredek, które mogły się już przydać do pokolorowania

dypłomów, jakie otrzymali wszyscy uczestnicy. Warsztaty zostały zwieńczone ogniskiem i poczęstunkiem dla uczestników.

✓ **Eko-akcja, czyli owady i ptaki mile widziane!**

Perfekcja w każdym szczególe, maksymalna użyteczność, funkcjonalność i minimalizm - oto czym kierujemy się w dzisiejszych czasach kreując nasze otoczenie. Odbicie tych tendencji możemy odnaleźć nie tylko w terenie zurbanizowanym, ale również chociażby w...przysiółkowych ogródkach. Idealnie przyszyty trawniki i żywopłoty, brak rodzimych gatunków roślin, ścieżki wyłożone brukiem - to znamienne cechy "nowoczesnego" ogrodu. Gdzie w tej niemal idealnej, tak skrajnie odbiegającej od tradycyjnego, kaszubskiego zagospodarowania, przestrzeni miejsce dla rzeszy pożytecznych i niekiedy rzadkich gatunków owadów i ptaków?

Kierując się ideą: myśl globalnie, działaj lokalnie, z tym problemem postanowili się zmierzyć uczestnicy Eko-akcji: pracownicy OEE w Szymbarku, pracownicy firm Axialus i Uniapol. Głównym zadaniem było zbudowanie od podstaw i postawienie na terenie OEE domku dla owadów. Podczas niedzielnego, czerwcowego popołudnia niemal 30-sto osobowa ekipa chwyciła za piły, młotki, wkrętarki, miary, gwoździe i z zapalem przystąpiła do pracy. Jako, że uczestnikom Eko-akcji nie brakowało zapala i energii, w krótkim czasie sterta desek zaczęła coraz bardziej przypominać gotowy projekt. Po ponad 2 godzinach pracy domek doczekał się montażu dachu i postawienia w docelowym miejscu. Zwieńczeniem budowy było przykręcenie pamiątkowej tabliczki i złożenie pod nią podpisów przez wszystkich budowniczych.

W ramach akcji zostaną również powieszone budki lęgowe dla różnych gatunków ptaków. Zarówno budki lęgowe, jak i domek dla owadów będą wykorzystywane do edukacji ekologicznej. Trudno o bardziej obrazowe i przydatne pomoce dydaktyczne, które dadzą również wymierny efekt ekologiczny. Dziękujemy firmom Axialus i Uniapol za współpracę i zaangażowanie w Eko-akcję.

✓ **Młody obserwator przyrody na wakacjach**

Na dwa dni przed końcem roku szkolnego OEE zaprosił dzieci z klas I i II SP ZKiW w Szymbarku do udziału w warsztatach pt. "Młody obserwator przyrody na wakacjach". Celem prowadzonych zajęć było pokazanie jak obserwować przyrodę, na co zwrócić uwagę podczas letnich wędrówek, jak zachować się w środowisku naturalnym oraz jakimi cechami powinien się wyróżniać dobry obserwator przyrody. Dzieci mogły dowiedzieć się m. in. jak wytropić dziką, czy tchórz rzeczywiście jest tchórzem, czego nie należy zabierać z lasu, a także po co sroce złoto? Mimo wakacji za pasem uczniowie wykazali się niezwykle aktywnym udziałem w zajęciach.

Łącznie w zajęciach wzięło udział niespełna 100 uczestników (4 grupy) z 4 i 5 klas szkoły podstawowej.

✓ **Grzybobranie 2013**

W trakcie części terenowej dzieci miały okazję poznać budowę owocnika grzyba, zobaczyć strzępki w podłożu, poznać rolę mikoryzy w życiu grzybów i drzew oraz biotopy, w jakich spotykamy pospolite gatunki. Uczły się również zasad zbierania grzybów, odróżniania grzybów jadalnych od trujących, dowiedziały się, jakie mogą być skutki zatrucia grzybami, poznały pospolite gatunki. Uświadomiono im fakt, że nie wszystkie muchomory są trujące. Dowiedziały się także, co to jest hymenofor blaszkowy i rurkowy oraz jak dochodzi

do propagacji grzybów. Warsztaty przeprowadzili pracownicy Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz zatrudnieni instruktorzy. Podczas grzybobrania przeprowadzono konkursy: na największego (I miejsce Zespół Szkół w Mściszewicach), najładniejszego (I miejsce *Zespół Kształcenia i Wychowania w Klukowej Hucie*) i najciekawszego grzyba (I miejsce *Szkoła Podstawowa w Skrzeszewie*) znalezione podczas warsztatów; z wiedzy o grzybach dla nauczycieli. Opiekunowie musieli między innym podać dwuczłonową nazwę co najmniej 3 gatunków grzybów blaszkowych jadalnych, czy wymienić gatunki grzybów z czerwonymi kapeluszami. Konkurs wygrały nauczycielki ze Szkoły Podstawowej w Skrzeszewie — panie Ewa Płotka i Jolanta Reszka. W trakcie grzybobrania wręczono nagrody za „Powiatowy konkurs na wykonanie rzeźby grzyba występującego na terenie KPK”. Na zaproszenie odpowiedziało 6 szkół z terenu powiatu kartuskiego (liczba uczestników 253).

✓ **„Poznajemy jeziora w okolicy naszej szkoły”**

Z okazji „Roku Jezior Pomorza” Ośrodek Edukacji Ekologicznej zorganizował warsztaty „Poznajemy jeziora w okolicy naszej szkoły”. Z oferty skorzystało ponad 100 uczniów z terenu Gminy Stężyca. Podczas zajęć uczniowie dowiedzieli się m.in. ile jezior znajduje się na terenie KPK oraz jaka powierzchnia jest przez nie zajmowana, poznali genezę jezior Pojezierza Kaszubskiego, w tym również jezior Stężyckiego i Raduńskiego Górnego, znajdujących się nieopodal szkoły i wchodzących w skład "Kółka Raduńskiego". Podczas zajęć poruszany był także temat zagrożeń degradacyjnych jezior. Uczniowie mieli również okazję dowiedzieć się w jaki sposób obserwując obecność organizmów wodnych będących bioindykatorami, można ocenić klasy czystości wody. Po garści teorii przyszedł czas na odrobinę praktyki. Korzystając z walizek "eko badacza" uczniowie mieli szansę zbadać próbki wody pobranej z jeziora pod kątem obecności azotanów, azotynów i fosforanów, jak również zbadać jej pH.

✓ **„Poznajemy płazy i gady Kaszubskiego Parku Krajobrazowego”**

W drugiej połowie 2013 roku OEE zorganizował warsztaty herpetologiczne dla dzieci z terenu powiatu kartuskiego. Zajęcia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, na zaproszenie odpowiedziało 200 uczestników (10 grup) z terenu Gminy Stężyca. Podczas warsztatów dzieci zgłębiały tajemnice płazów i gadów ze szczególnym naciskiem na te występujące na terenie KPK. Zwracano uwagę na migracje wiosenne i jesienne, oraz miejsca zimowania i zagrożenia. Ogromną atrakcją była możliwość obserwacji żywych okazów, zarówno na sali jak i w terenie.

Oprócz ogromnego wymiaru edukacyjnego opisanego przedsięwzięcia, nieoczekiwanie stwierdzono nieodnotowany dotąd na terenie KPK gatunek płaza: Grzebiuszkę ziemną *Pelobates fuscus*.

✓ **„Zimowe warsztaty”**

Zajęcia przeprowadzono w grudniu. W przedsięwzięciu wzięło udział 792 uczestników (41 grup) ze szkół z terenu powiatu kartuskiego. Ze względu na złe warunki pogodowe większość zajęć odbywała się w szkołach. Formy prowadzenia zajęć były zróżnicowane i dostosowane do wieku uczestników. Najmłodszy poznawali tajemnice recyklingu i własnoręcznie czerpali papier. Starsze grupy uczestniczyły w następujących zajęciach: „Co się dzieje Zimą w lesie”, „Ekobieg”, „Zimowe kłopoty roślin i zwierząt” oraz poznawały sposoby w jakich człowiek może pomóc im przetrwać ten trudny okres.

2. Zadania związane z utrzymaniem i wyposażeniem obiektu OEE w Szymbarku

Wykonano szereg drobnych napraw i remontów, postawiona została tablica interaktywna „Jakie to zwierzę”, zakupiona z końcem 2012 roku. Postawiono zbudowany w trakcie „Eko-akcji” domek dla owadów.

Ponadto dokupiono i wymieniono niezbędny w obiekcie sprzęt oraz wymieniono bądź uzupełniono pomoce dydaktyczne, m.in. chusty animacyjne, formikarium, flipcharty i zestaw do badania fizjologii roślin. Doposażono biblioteczkę OEE.

Przeprowadzono remont dachu, który opierał się głównie na wymianie połaci 79 m² powierzchni dachu o mniejszym spadku (35%) wraz z obróbkami blacharskimi; pomalowano pomieszczenia znajdujące się na parterze (700 m²); wykonano naprawę alarmu.

3. Efekt ekologiczny działalności OEE w Szymbarku

W 2013 przeprowadzono warsztaty z edukacji ekologicznej dla **4148 uczestników (167 grup)**.

Zdobywanie jakiegokolwiek wiedzy przyrodniczej w murach szkolnych jest ekstremalnie trudnym zadaniem. Częstokroć taka edukacja przynosi wręcz skutek odwrotny od zamierzonego, kierując w młodym pokoleniu błędne postrzeganie przyrody i procesów w niej zachodzących. Przede wszystkim młodzi ludzie nie zauważają, że są integralną częścią świata przyrody, a co za tym idzie nie zdają sobie sprawy jak ważką rolę w tej całej „łamiągówce” pełnią. Pokutuje to, w dalszej perspektywie, utrwalaniem bardzo przedmiotowego myślenia o środowisku jako wartości danej, z której należy korzystać i czerpać dopóty, do kiedy się tylko da, jednocześnie nie dając nic w zamian. Jakże są późniejsze następstwa takiej postawy raczej nikogo przekonywać nie trzeba.

Wychodząc z tego założenia OEE w Szymbarku swoją działalność edukacyjną opiera przede wszystkim na warsztatach terenowych. Tylko bezpośredni kontakt z przyrodą może przynieść wymierny efekt edukacyjny i prowadzić do kreowania odpowiednich postaw i zachowań. Opierając się na sprawdzonej kadrze doświadczonych specjalistów OEE proponował uczestnikom całą gamę warsztatów wzbogacając już sprawdzone tematy, o nowe tj. „Dla kogo kwitną kwiaty?”, „Młody obserwator przyrody w bogatym świecie roślin”.

Jakkolwiek nie może być mowy o osiągniętym efekcie ekologicznym bez wspomnienia o cyklicznie organizowanych imprezach ekologicznych, które są niepowtarzalną okazją trafienia do szerszej rzeszy odbiorców. Każdorazowo w „Wiosennych Warsztatach Przyrodniczych” czy też „Majówce entomologicznej” udział bierze kilkuset uczestników, nie inaczej było tym razem. Kolejną szansą na szerszy odbiór treści ekologicznych były też wyjazdy do okolicznych szkół, gdzie chociażby w związku z Dniem Ziemi pracownicy OEE i instruktorzy przeprowadzali warsztaty terenowe.

Na zwiększenie efektu ekologicznego prowadzonych warsztatów z pewnością wymiennie wpłynęły „Domek dla owadów” i tablica „Jakie to zwierzę?”, które stanęły na obejściu OEE i będą wykorzystywane jako bardzo pogładowa pomoc dydaktyczna. Również budki lęgowe, które zawisły w pobliżu Ośrodka, będą stanowiły cenną pomoc w prowadzonych warsztatach ornitologicznych.